

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE**BLOK TEMATYCZNY I****Pytania testowe**

1. Jeżeli jednostka usługowa sporządza rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym, zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy o rachunkowości, to przychody ze sprzedaży usług zostaną wykazane w pozycji:
 - a) **przychody netto ze sprzedaży produktów,**
 - b) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów,
 - c) usługi obce.
2. Zysk (strata) ze sprzedaży, ustalony w kalkulacyjnym wariantcie rachunku zysków i strat jednostki małej sporządzającej sprawozdanie finansowe zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy o rachunkowości, obejmuje m.in.:
 - a) pozostałe koszty operacyjne,
 - b) **koszty ogólnego zarządu,**
 - c) koszty finansowe.
3. W wyniku likwidacji całkowicie umorzonego środka trwałego, zysk (strata) brutto w rachunku zysków i strat jednostki małej:
 - a) zwiększy się,
 - b) zmniejszy się,
 - c) **nie zmieni się.**
4. Skutkiem utworzenia odpisu aktualizującego wartość towarów będzie zmniejszenie w rachunku zysków i strat, sporządzanym w wariantcie kalkulacyjnym, zgodnie z załącznikiem 5 do ustawy o rachunkowości:
 - a) **zysku (straty) brutto,**
 - b) zysku (straty) ze sprzedaży,
 - c) zarówno zysku (straty) brutto, jak i zysku (straty) ze sprzedaży.
5. Z rachunku zysków i strat jednostki mikro sporządzającej sprawozdanie finansowe zgodnie z załącznikiem nr 4 do ustawy o rachunkowości można odczytać kwotę:
 - a) **kosztów podstawowej działalności operacyjnej,**
 - b) kosztów zarządu,
 - c) kosztów finansowych.
6. W jednostce handlowej sporządzającej porównawczy rachunek zysków i strat zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy o rachunkowości, wartość (koszt) sprzedanych towarów, wykazywana jest w pozycji:
 - a) B.II. Zużycie materiałów i energii,
 - b) A.II. Zmiana stanu produktów,
 - c) **B.VI Pozostałe koszty.**
7. Bilansowa zmiana środków pieniężnych w metodzie pośredniej rachunku przepływów pieniężnych:
 - a) **może być ujemna,**
 - b) jest wyłącznie dodatnia,
 - c) jest wyłącznie ujemna.
8. Rachunek przepływów pieniężnych zawiera informacje o zmianie stanu:
 - a) wyłącznie środków pieniężnych,
 - b) **środków pieniężnych i ich ekwiwalentów,**
 - c) wyłącznie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz w kasie.
9. Rachunek przepływów pieniężnych jest obligatoryjnie sporządzany przez wszystkie:
 - a) spółki akcyjne,
 - b) jednostki małe,
 - c) **jednostki, sporządzające sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR.**

10. W rachunku przepływów pieniężnych wpływ ze sprzedaży środka trwałego zostanie zaprezentowany w działalności:
- operacyjnej,
 - inwestycyjnej**,
 - finansowej.
11. W rachunku przepływów pieniężnych sporządzonym metodą bezpośrednią, wpływy ze sprzedaży usług prezentowane są:
- łącznie z podatkiem od towarów i usług**,
 - zawsze z wyłączeniem podatku od towarów i usług,
 - z wyłączeniem podatku od towarów i usług, jeżeli zwiększa on wartość usługi.
12. Aktualizacji dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dokonuje:
- główny księgowy,
 - kierownik jednostki**,
 - tylko członek zarządu wpisany w Krajowym Rejestrze Sądowym, któremu przysługuje prawo do samodzielnego reprezentowania spraw jednostki.
13. Utworzenie rezerwy na zobowiązania w ciężar kosztów pozostałej działalności operacyjnej:
- powoduje wzrost sumy bilansowej,
 - powoduje zmniejszenie sumy bilansowej,
 - nie powoduje zmiany sumy bilansowej**.
14. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych wykazywany jest w pasywach bilansu jako:
- zobowiązania krótkoterminowe**,
 - rezerwy na zobowiązania,
 - pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe.
15. Cena nabycia materiałów to cena ich zakupu powiększona o:
- cło**,
 - opust,
 - podlegający odliczeniu podatek akcyzowy związany z ich zakupem.
16. Zasada memoriałowa **nie** znajduje zastosowania do:
- rachunku przepływów pieniężnych**,
 - rachunku zysków i strat,
 - zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym.
17. Odstąpienie od ciągłości dotychczas stosowanych przez jednostkę zasad ujmowania w księgach rachunkowych operacji gospodarczych następuje ze skutkiem:
- od pierwszego dnia roku obrotowego**,
 - od początku miesiąca następującego po miesiącu, w którym podjęto decyzję o zmianie,
 - od dnia podjęcia decyzji o zmianie.
18. Odzwierciedleniem stosowania zasady współmierności przychodów i kosztów jest tworzenie:
- biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów**,
 - odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych,
 - rezerw na znane jednostce ryzyko.
19. Prezentacja w pasywach bilansu jednostki małej rozliczeń międzyokresowych związana jest z realizacją zasady:
- memoriału,
 - współmierności**,
 - istotności.
20. Odpisy aktualizujące wartość należności w jednostkach mikro:
- tworzone są obowiązkowo, zgodnie z zasadą memoriału,
 - mogą być nietworzone, przy rezygnacji ze stosowania zasady ostrożności**,
 - mogą być nietworzone, jeżeli wynika to ze stosowania zasady współmierności przychodów i kosztów.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Przedsiębiorstwo usługowe XYZ Sp. z o. o. będące jednostką małą prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym i funkcjonalnym. W roku obrotowym 20XX osiągnęło następujące przychody i poniosło poniższe koszty:

Symbol	Nazwa konta	Kwota w PLN
400	Amortyzacja	10.000
401	Usługi obce	11.000
402	Zużycie materiałów i energii	8.500
404	Wynagrodzenia	40.000
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	18.000
540	Koszty sprzedaży	5.000
550	Koszty ogólnego zarządu	4.300
701	Przychody ze sprzedaży usług	100.000
711	Koszt wytworzenia sprzedanych usług
750-1	Przychody z tytułu sprzedaży aktywów finansowych	50.000
750-2	Przychody finansowe – odsetki	29.000
750-3	Przychody finansowe – różnice kursowe	10.000
755-1	Koszty z tytułu sprzedaży aktywów finansowych	40.000
755-3	Koszty finansowe – różnice kursowe	12.000
760-1	Przychody z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	3.500
765-1	Koszty z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	1.800
765-2	Pozostałe koszty operacyjne – koszt odpisu aktualizującego należności	20.000
870	Podatek dochodowy	7.000

Ponadto osiągnięte przychody i poniesione koszty nie dotyczą jednostek powiązanych i spółka XYZ nie posiada zaangażowania w kapitale innych jednostek.

Dyspozycje:

- Wiedząc, że zmiana stanu produktów **ZWIĘKSZENIE** wynosi **6.200 PLN**, należy ustalić kwotę kosztu wytworzenia sprzedanych usług.
- Sporządzić rachunek zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym przewidzianym dla jednostek małych.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad 1. Koszt wytworzenia sprzedanych usług:**

Suma kosztów rodzajowych = (10.000+11.000 +8.500+40.000+18.000)=87. 500

87.500 – 5.000 (k. sprzedaży)– 4.300 (k. zarządu) – 6.200 (zw. st. prod. zwiększenie)=**72.000**

Ad 2.

Rachunek zysków i strat – wariant kalkulacyjny

	kategoria	Rok 20XX	
A	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	100.000	
B.	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	72.000	
C.	Koszty sprzedaży	5.000	
D.	Koszty ogólnego zarządu	4.300	
E.	Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B-C-D)	18.700	
F.	Pozostałe przychody operacyjne, w tym	1.700	3.500 – 1.800
	- aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
G.	Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	20.000	
	- aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	20.000	
H.	Przychody finansowe, w tym:	39.000	
	I. Dywidendy i udziały w zyskach od jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, w tym: - od jednostek powiązanych, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		
	II. Odsetki, w tym: - od jednostek powiązanych	29.000	
	III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym: - w jednostkach powiązanych	10.000	50000 – 40000
	IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
I.	Koszty finansowe, w tym:	2.000	10000 – 12000
	I. Odsetki, w tym: - dla jednostek powiązanych		
	II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym: - w jednostkach powiązanych		
	III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		
J.	Zysk (strata) brutto (E+F-G+H-I)	37.400	
K.	Podatek dochodowy	7.000	
L.	Zysk (strata) netto (J-K)	30.400	

Zadanie 2

Założenia:

W spółce z o.o. LOGO, sporządzającej sprawozdanie finansowe według wzoru dla jednostki mikro, wybrane informacje na ostatni dzień roku obrotowego (31.12.20XX) przedstawiały się następująco (dane w zł):

3-letnie obligacje Skarbu Państwa	20.000
Akcje innej spółki zakupione w celach handlowych	6.000
Kapitał zakładowy	50.000
Komputery	18.000
Kredyt w rachunku bieżącym	3.000
Materiały biurowe	1.700
Należności od odbiorcy X	1.600
Niewypłacone wynagrodzenie z tyt. umowy o dzieło	5.200
Niezapłacone składki ZUS	8.000
Pożyczka zaciągnięta na 5 lat	300.000
Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	350.000
Nabyty znak użytkowy	14.000
Środki pieniężne w kasie	1.200
Towary	12.000
Udzielona 6 miesięczna pożyczka	4.000
Umorzenie komputerów	7.000
Umorzenie spółdzielczego prawa do lokalu	8.000
Umorzenie znaku użytkowego	9.000
Wynik finansowy
Zaliczka wypłacona pracownikowi	500
Zobowiązanie wobec dostawcy Z	40.000

Dyspozycje:

1. Obliczyć arytmetycznie wynik finansowy Spółki, wskazując jego rodzaj (zysk lub strata),
2. Sporządzić bilans Spółki na ostatni dzień roku obrotowego według wzoru dla jednostki mikro w zamieszczonej tabeli.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1.

Suma aktywów = 405.000

Suma pasywów bez wyniku finansowego = 406.200

Wynik finansowy = 1.200 strata

Ad 2.

Bilans spółki z o.o. LOGO na 31.12.20XX

	AKTYWA	zł		PASYWA	zł
A.	Aktywa trwałe, w tym:	378.000	A.	Kapitał (fundusz) własny, w tym:	48.800
	środki trwałe	353.000		kapitał (fundusz) podstawowy	50.000
B.	Aktywa obrotowe, w tym:	27.000	B.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:	356.200
	Zapasy	13.700		rezerwy na zobowiązania	
	należności krótkoterminowe	2.100		zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	303.000
C.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	-		Pasywa razem	405.000
D.	Udziały (akcje) własne	-			
	Aktywa razem	405.000			

BLOK TEMATYCZNY II**Pytania testowe**

1. W księgach rachunkowych spółki z o.o. ujęto otrzymanie czeku obcego na poczet uregulowania należności. Operacja ta:
 - a) **nie wpływa na zmianę sumy bilansowej.**
 - b) wpływa na wzrost sumy bilansowej,
 - c) wpływa na zmniejszenie sumy bilansowej.
2. Nieodpłatne otrzymanie środka trwałego (wysokospecjalistycznych urządzeń o wartości początkowej 150 tys. zł) skutkuje w sprawozdaniu finansowym zwiększeniem:
 - a) pozostałych przychodów operacyjnych,
 - b) **rozliczeń międzyokresowych przychodów.**
 - c) dopłat do cen sprzedaży.
3. Przyjęcie, do ewidencji wartości niematerialnych i prawnych, zakończonych sukcesem kosztów prac rozwojowych, powodują w bilansie zmiany:
 - a) po stronie aktywów i pasywów jednostki,
 - b) **tylko w strukturze aktywów jednostki.**
 - c) tylko w strukturze pasywów jednostki.
4. Przykładem operacji gospodarczej zmieniającej wartość sumy bilansowej jest:
 - a) udzielenie pracownikowi pożyczki krótkoterminowej ze środków obrotowych jednostki,
 - b) **przekazanie z rachunku bieżącego darowizny na rzecz fundacji.**
 - c) przekazanie czeku własnego na poczet uregulowania zobowiązania z tytułu dostaw i usług.
5. Przyjęcie wyrobów gotowych z produkcji do magazynu:
 - a) zmniejszy sumę bilansową,
 - b) zwiększy sumę bilansową,
 - c) **nie wpłynie na sumę bilansową.**
6. Dokument „wyciąg bankowy” jest przykładem dowodu:
 - a) wewnętrznego,
 - b) **zewnętrznego obcego.**
 - c) zewnętrznego własnego.
7. Błędy w dokumencie „Mm – przesunięcia międzymagazynowe” można poprawić:
 - a) wystawiając dokument zawierający sprostowanie i stosowne uzasadnienie,
 - b) wystawiając dokument korygujący „PK – polecenie księgowania”,
 - c) **skreślając błędną treść lub kwotę i wpisanie poprawnej z podpisem i datą.**
8. Dokument zastępczy może dotyczyć operacji gospodarczej:
 - a) każdej do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego,
 - b) której przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem VAT,
 - c) **której przedmiotem nie są zakupy opodatkowane podatkiem VAT oraz nie jest to skup metali nieżelaznych od ludności.**
9. Błędną kwotę w zapisach dowodu zewnętrznego obcego koryguje się poprzez:
 - a) wymazanie tej kwoty, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz podpisu,
 - b) skreślenie tej kwoty, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz podpisu,
 - c) **wysłanie dokumentu zawierającego sprostowanie.**
10. Uznanie konta rozrachunków może nastąpić w wyniku:
 - a) zwiększenia należności,
 - b) zmniejszenia zobowiązań,
 - c) **zwiększenia zobowiązań.**

11. Jeżeli wynika to z odrębnych przepisów, można zaniechać zamieszczania na dowodzie księgowym:
- podpisu jego wystawcy,**
 - daty dokonania operacji,
 - sposobu jego ujęcia w księgach rachunkowych.
12. W dokumencie zbiorczym „RK – Raport kasowy” mogą być ujęte następujące dowody księgowe:
- RZ – Rozliczenie zaliczki, LP – Lista płac,**
 - KP – Dowód wpłaty, PW – Przyjęcie wewnętrzne,
 - WN – Wniosek o zaliczkę, WZ – Wydanie na zewnątrz.
13. Zgodnie z ustawą o rachunkowości dowód księgowy powinien zawierać:
- datę dostarczenia dowodu,
 - podpis kierownika jednostki,
 - określenie stron dokonujących operacji gospodarczej.**
14. Kontrola zgodności ilości towarów na fakturze zakupu z zamówieniem, to kontrola dowodu:
- merytoryczna,**
 - formalna,
 - rachunkowa.
15. Sposób ujęcia dowodu księgowego w księgach rachunkowych (jego dekretecja):
- należy obowiązkowo wskazać na dowodzie księgowym,
 - można zaniechać zamieszczenia na dowodzie księgowym, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów,
 - można zaniechać zamieszczenia na dowodzie księgowym, jeżeli wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych.**
16. Sprawdzenie czy dowód księgowy zawiera wszystkie niezbędne dane to element kontroli:
- formalnej,**
 - merytorycznej,
 - rachunkowej.
17. Konto „Odpisy aktualizujące wartość długoterminowych aktywów finansowych” jest przykładem:
- podziału pionowego konta,**
 - podziału poziomego konta,
 - łączenia kont.
18. Dokumentowanie operacji gotówkowych:
- jest szczegółowo uregulowane przepisami ustawy o rachunkowości,
 - powinno zostać zawarte w „instrukcji kasowej” lub innej równoważnej dokumentacji,**
 - wynika z ograniczenia obrotu gotówkowego na rzecz obrotu bezgotówkowego.
19. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób:
- jasny i czytelny dla kierownictwa jednostki,
 - trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany,**
 - zapewniający ich sprawdzalność przez okres nie krótszy niż 5 lat.
20. Zapis księgowy dokonany po debetowej stronie konta „Kredyty bankowe krótkoterminowe” oraz po kredytowej stronie konta „Rachunek bieżący”, może oznaczać:
- zaciągnięcie przez jednostkę kredytu krótkoterminowego w banku,
 - naliczenie odsetek od krótkoterminowego kredytu bankowego,
 - splatę raty kapitałowej krótkoterminowego kredytu bankowego.**

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Salda wybranych kont spółki „OLAF” S.A. na dzień 01.01.20XX r. przedstawiały się następująco:

Kapitał podstawowy		700.000 PLN,
Wynik finansowy (z roku 20XX-1)	(Dt)	100.000 PLN,
Kapitał zapasowy		60.000 PLN.

W bieżącym okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze:

- 1) Podjęto uchwałę o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego spółki za rok 20XX-1.
- 2) Podjęto uchwałę o częściowym pokryciu straty netto roku 20XX-1 z kapitału zapasowego spółki 60.000 PLN.
- 3) Podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału podstawowego poprzez emisję 1.000 sztuk akcji. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 90 PLN, natomiast wartość emisyjna 95 PLN. Wszystkie akcje są obejmowane za wkłady pieniężne.
- 4) Otrzymano na rachunek bieżący spółki wkład pieniężny w kwocie 95.000 PLN.
- 5) Otrzymano wyciąg bankowy informujący o uiszczeniu kosztów związanych z emisją akcji w wysokości 7.000 PLN.
- 6) Otrzymano wypis z KRS potwierdzający zarejestrowanie podwyższenia kapitału podstawowego.
- 7) Naliczono odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w kwocie 50.000 PLN.
- 8) Otrzymano wyciąg bankowy informujący o przekazaniu środków pieniężnych w kwocie 50.000 PLN na wyodrębniony rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (brak wyciągu bankowego z rachunku ZFŚS).

Do księgowania operacji gospodarczych spółka stosuje m.in. poniższe symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
100	Kasa	760	Pozostałe przychody operacyjne
130	Rachunek bieżący	761	Pozostałe koszty operacyjne
135	Rachunek ZFŚS	800	Kapitał podstawowy
139	Środki pieniężne w drodze	811	Kapitał zapasowy
249	Pozostałe rozrachunki z akcjonariuszami	812	Pozostałe kapitały rezerwowe
402	Usługi obce	813	Kapitał z aktualizacji wyceny
404	Wynagrodzenia	820	Rozliczenie wyniku finansowego
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	850	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
751	Koszty finansowe	860	Wynik finansowy

Dyspozycje:

1. Zadekretować powyższe operacje gospodarcze przy zastosowaniu numerów kont określonych w treści zadania. W przypadku braku konieczności ujęcia zdarzenia w księgach rachunkowych należy w miejsce dekretu wpisać „BRAK”.
2. Ustalić wysokość nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji (agio).

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad. 1**

Lp.	Treść operacji	Kwota PLN	Wn	Ma
1.	Podjęto uchwałę o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego spółki za rok 20XX-1	100.000	820	860
2.	Podjęto uchwałę o pokryciu straty netto roku 20XX-1 z kapitału zapasowego spółki	60.000	811	820
3.	Podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału podstawowego		brak	brak
4.	Otrzymano na rachunek bieżący spółki wkład pieniężny (w tym agio w pełnej wysokości) w kwocie 95.000 PLN	95.000 90.000 5.000	130	249 811
5.	Otrzymano wyciąg bankowy informujący o uiszczeniu kosztów związanych z emisją akcji w wysokości 7.000 PLN	7.000 5.000 2.000	811 751	130
6.	Otrzymano wypis z KRS potwierdzający zarejestrowanie podwyższenia kapitału podstawowego	90.000	249	800
7.	Naliczono odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 50.000 PLN	50.000	405	850
8.	Otrzymano wyciąg bankowy informujący o przekazaniu środków pieniężnych w kwocie 50.000 PLN na wyodrębniony rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (brak wyciągu bankowego z rachunku ZFŚS).	50.000	139	130

Ad. 2

Wysokość nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji (agio):

$$95.000 - 90.000 = 5.000$$

Zadanie 2

Założenia:

Na dzień 1 grudnia 20XX r. w jednostce gospodarczej wybrane stany początkowe kont wynosiły:

130 Rachunek bieżący Dt 50 000 zł,

132 Inne rachunki bankowe Dt 8 000 zł (równowartość środków na otwartym rachunku akredytywy).

Jednostka ewidencjonuje koszty wyłącznie w układzie rodzajowym.

W grudniu jednostka gospodarcza odnotowała następujące operacje gospodarcze:

Lp.	Treść operacji	Wartość (zł)
1.	(WB) Naliczone przez bank odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bieżącym	150
2.	(WB) Spłata zobowiązań wobec dostawcy z rachunku akredytywy	7 400
3.	(WB) Zamknięcie rachunku akredytywy (zwrot niewykorzystanej części akredytywy na rachunek bieżący)	600
4.	Otrzymano fakturę za wynajem pomieszczeń biurowych w bieżącym miesiącu:	
	- wartość netto	500
	- VAT 23%	115
	- wartość brutto	615
5.	Opłacono firmową kartą kredytową fakturę za czynsz (z operacji 4)	615
6.	Opłacono firmową kartą kredytową fakturę za zakup materiałów biurowych przekazanych bezpośrednio do zużycia:	
	- wartość netto materiałów	2 400
	- VAT 23%	552
	- wartość brutto	2 952
7.	(KP) Wyplacono z bankomatu gotówkę (posługując się firmową kartą kredytową)	1 500
8.	Otrzymano na rachunek bieżący (WB) wpływ kwoty należnej od kontrahenta za sprzedane produkty	8 100
9.	Otrzymano z banku zestawienie transakcji dokonanych kartą kredytową. W zestawieniu uwzględniona została także prowizja za wypłatę gotówki z bankomatu w wysokości 40 zł (termin spłaty kredytu 21 dni)
10.	(WB) Spłacono z rachunku bieżącego zobowiązanie z tytułu płatności kartą kredytową

Dyspozycje:

Należy dokonać dekretacji operacji gospodarczych, wpisując w odpowiednie kolumny tabeli, stanowiącej rozwiązanie, wartość operacji oraz symbole kont, na których dana operacja powinna być zaksięgowana. Należy zastosować symbole kont zgodnie z wykazem podanym poniżej.

101 – Kasa

130 – Rachunek bieżący

132 – Inne rachunki bankowe

145 – Inne środki pieniężne

150 – Kredyty bankowe krótkoterminowe

201 – Rozrachunki z odbiorcami

202 – Rozrachunki z dostawcami

221 – VAT naliczony

222 – VAT należny

249 – Pozostałe rozrachunki

400 – Amortyzacja

401 – Zużycie materiałów i energii

402 – Usługi obce

403 – Podatki i opłaty

404 – Wynagrodzenia

405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

409 – Pozostałe koszty rodzajowe

750 – Przychody finansowe

751 – Koszty finansowe

760 – Pozostałe przychody operacyjne

761 – Pozostałe koszty operacyjne

Rozwiązanie wzorcowe:

Nr oper.	Objaśnienie operacji	Wartość (zł)	Dekretacja	
			Numer konta strona Wn (Dt)	Numer konta strona Ma (Ct)
1.	Naliczone odsetki	150	130	750
2.	Spłata zobowiązań z rachunku akredytywy	7 400	202	132
3.	Rozwiązanie (zamknięcie) rachunku akredytywy	600	130	132
4.	Faktura za czynsz: - netto - VAT - brutto	500 115 615	402 221	202
5.	Opłacony kartą kredytową czynsz	615	202	249
6.	Opłacony kartą kredytową zakup materiałów	2 400 552 2 952	401 221	249
7.	Wypłata gotówki z bankomatu	1 500	101	249
8.	Wpływ należności	8 100	130	201
9.	Zestawienie transakcji opłaconych kartą kredytową: - suma transakcji - prowizja za korzystanie z bankomatu	5 067 40	249 402	150 150
10.	Spłata zobowiązań z tytułu płatności kartą kredytową	5 107	150	130

Zadanie 3)*Założenia:*

W okresie sprawozdawczym przedsiębiorstwo produkcyjne „ROBOT” Sp. z o.o. poniosło następujące koszty rodzajowe zaewidencjonowane na kontach zespołu „4”:

400	Amortyzacja	40 000 PLN
401	Zużycie materiałów i energii	90 000 PLN
402	Usługi obce	75 000 PLN
403	Podatki i opłaty	5 000 PLN
404	Wynagrodzenia	60 000 PLN
405	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	25 000 PLN

Powyższe koszty zostały ujęte według kryteriów klasyfikacyjnych w układzie kalkulacyjnym kosztów, na kontach zespołu „5”, zgodnie z poniższym rozdzielnikiem kosztów:

500	Koszty produkcji wyrobów	236 000 PLN
540	Koszty sprzedaży	20 000 PLN
550	Koszty ogólnego zarządu	39 000 PLN

Ponadto w okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze:

- 1) Wyprodukowano 1 000 szt. wyrobów gotowych, które zostały przyjęte do magazynu po planowanym koszcie wytworzenia wynoszącym 20 zł/szt. Skalkulowany rzeczywisty koszt wytworzenia wynosi 23 zł/szt.
- 2) Sprzedano 500 szt. wyrobów gotowych w jednostkowej cenie sprzedaży netto 30 zł, wystawiając fakturę ze stawką VAT 23%.
- 3) Na podstawie dowodu Wz zaksięgowano rozchód sprzedanych wyrobów gotowych z magazynu.
- 4) Rozliczono i zaksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych przypadające na sprzedane wyroby gotowe.

Do księgowania operacji gospodarczych spółka stosuje m.in. poniższe symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
201	Rozrachunki z odbiorcami	600	Wyroby gotowe
221	VAT naliczony	620	Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
222	VAT należny	700	Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych
490	Rozliczenie kosztów rodzajowych	711	Koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów gotowych
500	Koszty produkcji wyrobów	760	Pozostałe przychody operacyjne
540	Koszty sprzedaży	761	Pozostałe koszty operacyjne
550	Koszty ogólnego zarządu	860	Wynik finansowy
580	Rozliczenie kosztów produkcji		

Dyspozycje:

1. Zadekretować podane w tabeli operacje gospodarcze przy zastosowaniu symboli kont określonych w treści zadania.
2. Rozliczyć na koniec okresu sprawozdawczego odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych.
3. Ustalić wartość produkcji w toku.
4. Obliczyć wysokość zmiany stanu produktów oraz ustalić jej charakter (zwiększenie / zmniejszenie).

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad 1.**

Lp	Treść operacji	Kwota (zł)	Konto	
			Wn	Ma
1.	Przyjęto z produkcji do magazynu 1000 szt. wyrobów gotowych 1000 szt. x 20 zł/szt.	20 000	600	580
2.	Rozliczono rzeczywisty koszt wytworzenia przyjętych wyrobów gotowych: 1000 szt. x 23 zł/szt.	23 000	580	500
3.	Ujęto odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych.	3 000	620	580
4.	Wystawiono fakturę dla odbiorcy za sprzedaż 500 szt. wyrobów gotowych: a) wartość netto 500 szt. x 30 zł/szt. b) VAT (23%), c) wartość brutto.	15 000 3 450 18 450	201	700 222
5.	Wz - rozchód sprzedanych wyrobów gotowych z magazynu 500 szt. x 20 zł/szt.	10 000	711	600
6.	Rozliczenie odchyleń od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych.	1 500	711	620

Ad 2.**Rozliczenie odchyleń od cen ewidencyjnych**Wskaźnik: $3000/20000 \times 100 = 15\%$,Narzut: $10\,000 \times 15\% = 1\,500$ **Ad 3.****Wartość produkcji niezakończonych** $236\,000 \text{ zł} - 23\,000 \text{ zł} = 213\,000 \text{ zł}$ **Ad 4.****Wysokość zmiany stanu produktów** $295\,000 \text{ zł} - 20\,000 \text{ zł} - 39\,000 \text{ zł} - 11\,500 \text{ zł} = 224\,500 \text{ zł}$ Charakter zmiany stanu produktów (zwiększenie/ zmniejszenie): **ZWIĘKSZENIE**

BLOK TEMATYCZNY III**Pytania testowe**

1. Dniem otwarcia ksiąg rachunkowych na dzień rozpoczęcia działalności w spółce z o.o. jest dzień:
 - a) wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego,
 - b) zawarcia umowy spółki,
 - c) **pierwszego zdarzenia zmieniającego stan aktywów lub pasywów spółki.**
2. Zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald ksiąg pomocniczych pełni rolę inwentarza w jednostkach, które:
 - a) rozpoczynają prowadzenie działalności gospodarczej,
 - b) rozpoczynają prowadzenie ksiąg rachunkowych po przekroczeniu limitu przychodów,
 - c) **prowadzą księgi rachunkowe kolejny rok obrotowy.**
3. W przypadku, gdy jednostka powierzyła określone obowiązki w zakresie rachunkowości innemu przedsiębiorcy (biuru rachunkowemu), za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, określonych ustawą o rachunkowości, odpowiedzialność ponosi:
 - a) przedsiębiorca, któremu powierzono obowiązki w zakresie rachunkowości,
 - b) główny księgowy,
 - c) **kierownik jednostki.**
4. Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla:
 - a) pozostałych przychodów operacyjnych,
 - b) **operacji gotówkowych w przypadku prowadzenia kasy,**
 - c) zaliczek na środki trwałe w budowie.
5. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera w spółce akcyjnej będącej jednostką małą, zasada podwójnego zapisu obowiązuje na kontach:
 - a) **księgi głównej,**
 - b) księgi głównej i kontach ksiąg pomocniczych,
 - c) wybranych i określonych przez jednostkę w dokumentacji przyjętych zasad (polityce) rachunkowości kontach pozabilansowych.
6. Możliwość odpisywania towarów w koszty na dzień ich zakupu istnieje, jeżeli takie rozwiązanie:
 - a) zaproponuje kierownikowi jednostki biuro rachunkowe,
 - b) przyjmie kierownik jednostki jako metodę wyceny rozchodu towarów,
 - c) **przyjmie kierownik jednostki jako metodę prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla towarów.**
7. Obroty dziennika powinny być uzgadniane:
 - a) **zawsze z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej,**
 - b) z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej, tylko w przypadku, gdy jednostka prowadzi księgi rachunkowe przy użyciu komputera,
 - c) zawsze z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawieniem sald kont ksiąg pomocniczych.
8. Ciągłość zapisów w księgach rachunkowych oznacza, że są one prowadzone:
 - a) bieżąco,
 - b) **bezbłędnie,**
 - c) sprawdzalnie.
9. Przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych będzie uznane za równoważne z wydrukiem, jeżeli zapewni trwałość zapisu informacji przez czas:
 - a) **nie krótszy niż 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, którego księgi rachunkowe dotyczą,**
 - b) nie krótszy niż 5 lat od upływu ważności przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości,
 - c) nie krótszy niż 5 lat licząc od dnia dokonania zapisu księgowego.

10. Przepisów ustawy o rachunkowości nie stosuje się do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
- wszystkich spółek osobowych działających na podstawie ustawy Kodeks spółek handlowych,
 - spółek kapitałowych w organizacji,
 - Narodowego Banku Polskiego.**
11. W przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera stwierdzone błędy w zapisach księgowych poprawia się:
- przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi,**
 - odpisami aktualizującymi,
 - przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty.
12. Ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych na koniec każdego roku obrotowego powinno nastąpić nie później niż:
- w ciągu 3 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy,
 - w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy,**
 - w ciągu 9 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy.
13. Pojęcie "Ksiąg rachunkowych" nie obejmuje:
- zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
 - dowodów księgowych,**
 - wykazu składników aktywów i pasywów (inventarz).
14. Jednym z elementów ksiąg rachunkowych jest dziennik, który zawiera:
- chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym,**
 - zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej,
 - wykaz składników aktywów i pasywów.
15. Inwentaryzację wartości niematerialnych i prawnych na ostatni dzień roku obrotowego jednostka:
- przeprowadza metodą potwierdzenia sald,
 - przeprowadza metodą weryfikacji,**
 - nie ma obowiązku przeprowadzania, bowiem salda wynikają z dokumentacji wewnętrznej jednostki.
16. Na ostatni dzień roku obrotowego, zgodnie z ustawą o rachunkowości, zobowiązania z tytułu dostaw i usług:
- są inwentaryzowane metodą weryfikacji,**
 - są inwentaryzowane metodą potwierdzenia sald,
 - nie podlegają obowiązkowi inwentaryzacji.
17. Powstałe w wyniku inwentaryzacji, przeprowadzonej w dniu 10.01.2024 r., według stanu na ostatni dzień roku obrotowego 2023, niedobory materiałów, należy rozliczyć w księgach rachunkowych roku:
- 2023,**
 - 2024,
 - 2023 albo 2024 w zależności od decyzji kierownika jednostki.
18. Niedobór materiałów uznany jako pozorny rozliczany jest:
- w ciężar konta – Koszty podstawowej działalności operacyjnej,**
 - w ciężar konta – Pozostałe koszty operacyjne,
 - na dobro konta - Zużycie materiałów i energii.
19. Obciążenie pracownika wartością niedoboru uznanego za zawiniony następuje:
- w wartości wynikającej z ksiąg rachunkowych,
 - w cenie rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej,
 - w wartości wynikającej z decyzji kierownika jednostki.**
20. W wyniku księgowania rozliczenia wartości kompensaty nadwyżek z niedoborami towarów następuje:
- uznanie konta „Rozliczenie niedoborów towarów”,**
 - uznanie konta „Rozliczenie nadwyżki towarów”,
 - obciążenie konta „Pozostałe koszty operacyjne” albo uznanie konta „Pozostałe przychody operacyjne”.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Spółka z o.o. jest producentem obuwia i zgodnie z polityką rachunkowości prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej zarówno w układzie rodzajowym jak i kalkulacyjnym.

Spółka stosuje m.in. następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
010	Środki trwałe	409	Pozostałe koszty rodzajowe
070	Umorzenie środków trwałych	490	Rozliczenie kosztów rodzajowych
130	Rachunek bieżący	520	Koszty wydziałowe
202	Rozrachunki z dostawcami	540	Koszty sprzedaży
221	VAT naliczony	550	Koszty zarządu
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	640	Rozliczenia międzyokresowe kosztów (RMK) - czynne
249	Pozostałe rozrachunki	645	Rozliczenia międzyokresowe kosztów (RMK) - bierne
400	Amortyzacja	760	Pozostałe przychody operacyjne
401	Zużycie materiałów i energii	761	Pozostałe koszty operacyjne
402	Usługi obce	830	Rezerwy na zobowiązania
404	Wynagrodzenia	840	Rozliczenia międzyokresowe przychodów (RMP)

Dyspozycja:

W grudniu 20XX roku, wystąpiły następujące operacje gospodarcze, które należy zadekretować, stosując powyższe numery kont przy założeniu, że spółka **na kontach zespołu 4 i zespołu 5 ewidencjonuje koszty dotyczące bieżącego okresu.**

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia gospodarczego	Kwota	Dt	Ct
1.	Otrzymano dotację na zakup maszyny produkcyjnej	120.000	130	840
2.	Naliczono amortyzację maszyny produkcyjnej sfinansowanej z dotacji. Będzie ona wykorzystywana do produkcji obuwia. Dokonano rozliczenia Rozliczeń Międzyokresowych Przychodów	28.000	400	070
		28.000	520	490
		28.000	840	760
3.	Na podstawie polisy ubezpieczeniowej zaksięgowano zobowiązanie za ubezpieczenie majątku spółki na 12 miesięcy.	24.000	640	249
4.	Zaksięgowano odpis kosztów ubezpieczenia majątku za bieżący miesiąc.	2.000	409	640
		2.000	550	490
5.	Na koniec roku obrotowego utworzono RMK bierne na przewidywaną wypłatę premii dla pracowników działu sprzedaży.	100.000	540	645
6.	Zaksięgowano listę płac pracowników administracji za bieżący miesiąc.	95.000	404	230
		95.000	550	490
7.	Utworzono RMK bierne na koszty badania sprawozdania finansowego.	17.000	550	645
8.	Utworzono rezerwę na skutki toczącego się postępowania sądowego.	150.000	761	830
9.	Otrzymano prawomocny wyrok sądu informujący o korzystnym wyroku postępowania sądowego. Rozwiązano wcześniej utworzoną rezerwę	150.000	830	760

Zadanie 2*Założenia:*

W przedsiębiorstwie produkcyjno-handlowym MAGNOLIA Sp. z o.o. przeprowadzono inwentaryzację magazynu materiałów produkcyjnych na dzień 30.06.20XX r. W wyniku inwentaryzacji stwierdzono następujące niedobory i nadwyżki materiałów (dla każdego rodzaju materiałów podano jego jednostkową cenę zakupu):

1. Niedobór materiałów „A”: 25 m³, w cenie jednostkowej 1,50 zł/m³
2. Niedobór materiałów „E”: 12 kg w cenie jednostkowej 30 zł/kg
3. Nadwyżka materiałów „U”: 10 kg w cenie jednostkowej 35 zł/kg
4. Niedobór materiałów „Y”: 7 szt. w cenie jednostkowej 12 zł/szt.

Kierownictwo jednostki, na wniosek komisji inwentaryzacyjnej, postanowiło:

- 1) uznać niedobór materiałów „A” za mieszczący się w normie ubytków naturalnych,
- 2) niedobór materiałów „E” skompensować z nadwyżką materiałów „U”,
- 3) ewentualny nieskompensowany niedobór materiału „E” lub nadwyżkę materiału „U” rozliczyć wynikowo, zaliczając odpowiednio do przychodów lub kosztów przedsiębiorstwa,
- 4) niedobór materiału „Y”, po zapoznaniu się z wyjaśnieniami pracownika i wnioskami komisji inwentaryzacyjnej, postanowiono uznać za zawiniony (pracownik złożył stosowane oświadczenie o zgodzie na pokrycie niedoboru) obciążając pracownika materialnie odpowiedzialnego za stan magazynu, wartością niedoboru w cenie zakupu,
- 5) dokonano potrącenia równowartości niedoboru z wynagrodzenia należnego pracownika za lipiec 20XX r.

Przedsiębiorstwo dokonuje wyłącznie sprzedaży opodatkowanej VAT, stawką 23%, a ewidencja kosztów podstawowej działalności operacyjnej prowadzona jest wyłącznie w układzie rodzajowym.

W planie kont jednostki funkcjonują m.in. następujące konta:

- 230 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
- 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 241 – Rozliczenie niedoborów
- 242 – Rozliczenie nadwyżek
- 310 – Materiały
- 330 – Towary
- 401 – Zużycie materiałów i energii
- 404 – Wynagrodzenia
- 409 – Pozostałe koszty rodzajowe
- 760 – Pozostałe przychody operacyjne
- 761 – Pozostałe koszty operacyjne

Dyspozycje:

W niżej podanej tabeli ustalić wartości poszczególnych operacji oraz dokonać ich dekretacji, wpisując w odpowiednie kolumny symbole kont, zgodnie z ich wykazem podanym w treści zadania.

Rozwiązanie wzorcowe

Lp.	Treść operacji	Wartość (w zł)	Dekretacja	
			DT	CT
1.	Stwierdzono niedobór materiału „A”	37	241	310
2.	Stwierdzono niedobór materiału „E”	360	241	310
3.	Stwierdzono nadwyżkę materiału „U”	350	310	242
4.	Stwierdzono niedobór materiału „Y”	84	241	310
5.	Uznano niedobór materiałów „A” za mieszczący się w normie ubytków naturalnych	37	401	241
6.	Dokonano kompensaty niedoboru materiałów „E” z nadwyżką materiałów „U”	300	242	241
7.	Rozliczono nieskompensowaną część niedoboru materiałów „E”	60	761	241
8.	Rozliczono nieskompensowaną część nadwyżki materiałów „U”	50	242	760
9.	Obciążono pracownika niedoborem materiałów „Y”	84	234	241
10.	Potrącono wartość niedoboru materiału „Y” z wynagrodzenia pracownika	84	230	234

- KONIEC ZESTAWU -